

Apostolien teot 6

Apt. 4:23 – 5:11

Viime kerralla tässä Alusta alkaen –ohjelmassa pääsimme Apostolien tekojen kohtaan, jossa Pietari ja Johannes joutuivat vankilaan, koska viranomaiset suuttuivat siitä, että he olivat julkisesti opettaneet Jeesuksesta. Vankilasta päästyään heitä käskettiin olemaan puhumatta enää Jeesuksesta. Tähän he eivät kuitenkaan suostuneet.

Vapaaksi päästyään Pietari ja Johannes menivät omiensa luo ja kertoivat, mitä ylipapit ja kansan vanhimmat olivat heille sanoneet. Sen kuultuaan kaikki alkoivat yhteen ääneen rukoilla Jumalaa. He sanoivat: "Valtias, sinä joka olet luonut taivaan ja maan ja meren ja kaiken, mitä niissä on! Sinä olet antanut Pyhän Henkesi puhua palvelijasi Daavidin, meidän isämme, suulla: 'Miksi pakanat raivoavat, kansat punovat turhia juonia? Maailman kuninkaat nousevat vastarintaan, hallitsijat liittoutuvat Herraa ja hänen Voideltuaan vastaan.' Juuri näin on käynyt. Tässä kaupungissa Herodes ja Pontius Pilatus liittoutuivat pakanoiden ja Israelin kansan kanssa pyhää palvelijaasi Jeesusta vastaan, jonka sinä olit voidellut. He toteuttivat sen, minkä sinä voimallasi ja päätökselläsi olit ennalta määrännyt tapahtuvaksi. Katso nyt, Herra, kuinka he meitä uhkailevat! Anna palvelijoillesi voimaa pelotta julistaa sanaasi. Ojenna kätesi, niin että sairaat paranevat, että tapahtuu tunnustekoja ja ihmeitä pyhän palvelijasi Jeesuksen nimessä." (Apt. 4:23-30)

Tämä on hieno kuvaus kristittyjen yhteydestä. Apostolit, Jeesuksen asettamat kirkon johtajat, menevät vapaaksi päästyään suoraan ”omiensa” eli kristittyjen sisartensa ja veljiensä luo ja kertoivat, mitä heille oli tapahtunut. Tämän jälkeen koko seurakunta yhdessä alkoi rukoilla apua Jumalalta.

Koko maailman Luoja

He kutsuivat Jumalaa ”Valtiaaksi, joka on luonut taivaan ja maan ja meren ja kaiken mitä niissä on”. Tämä on hyvin tärkeää. Jeesuksen Kristuksen Jumala ei ole vain yksilön kehittämä uskonnollinen hurskas tunne, vaan koko maailmankaikkeuden Luoja.

Minusta kirkon pitäisi pitää tätä tosiasiaa esillä nykyistä enemmän. Tämä johtuu siitä, että 1700 – luvulla alkeneesta valistuksesta lähtien uskonto on yhä enenevässä määrin nähty ennenkaikkea yksityisasiana, eettisenä tunteena yksilön sydämessä. Apostolien näkemys oli hyvin erilainen. Usko on toki sydämessä, mutta silti sen kohteena on koko todellisuuden Luoja.

Jumalan sanaa?

Seurakunta vetosi rukouksessaan Psalmin 2 sanoihin. He rukoilivat noilla sanoin, koska uskoivat, että ne olivat Pyhän Hengen puhetta, jonka hän oli puhunut kuningas Daavidin kautta ja ennustanut

sen, että hallitsijat nousevat Messiasta vastaan. Samaa Messiaan vastustamista seurakunta oli juuri joutunut kokemaan, kun apostoleita oli kielletty puhumasta hänestä.

Niinpä he pyysivät voimaa ja rohkeutta, että jaksaisivat ja uskaltaisivat vastustuksesta huolimatta opettaa Jeesuksesta. Tällaista opetusta he kutsuivat käsitteellä ”sinun sanasi”.

Miten ihmisten puhuma opetus voi olla ”Jumalan sanaa”? Siten, että Jeesus Kristus ottaa sen käyttöönsä. Hän käyttää kirkkoaan välikappaleenaan, jonka kautta hän tuo ihmisille sanoman hänen hankkimastaan pelastuksesta. Jeesus itse on varsinainen ”Jumalan Sana”, isolla alkukirjaimella kirjoitettuna. Hän on se jumalallinen Sana eli informaatio, jonka kautta maailmankaikkeus on luotu. Hän oli olemassa Jumalan luona jo ennen synymistään ihmiseksi. Mutta ihmiseksi syntyessään Jeesuksesta tuli Jumalan ja ihmisten välimies, Jumalan ilmoittaja. Hän teki ihmisille tietäväksi kuka ja millainen Jumala on. Tämä ilmoitus huipentui siinä, kun Jeesus rakkaudessaan uhrasi itsensä kuolemaan toisten puolesta. Ja siinä, kun Jumala herätti hänet kuolleista ja osoitti, että Jeesus tosiaan oli hänen maailmaan lähettämänsä Messias.

Sanoma siitä, kuka Jumala on ja mitä hän on hyväksemme tehnyt, se ei saa jäädä vain 2000 vuoden takaiseen historiaan. Juuri sitä varten Jeesus perusti seurakunnan. Sen tehtävänä on kertoa tuota sanomaa yhä uusille sukupolville ja kansoille. Kun seurakunta toteuttaa tuota tehtäväänsä, kyse ei ole pelkästään inhimillisestä toiminnasta. Ei, vaan kyse on siitä, että ihmiset kertovat eteenpäin Jumalan antamaa sanomaa. Siksi se on ”Jumalan sanaa”. Sitä puhutaan Jeesuksen valtuuttamana ja se on sanomaa hänestä, joka on Jumalan varsinainen Sana.

Voimaa ja rohkeutta Jeesuksesta puhumiseen

Jeesuksesta ei ole helppo puhua julkisesti. Sitä vastustetaan, jossain väkivaltaisesti, jossain hienovaraisemmin.

Nykyisin tilanne on meillä Suomessa hyvä. Täällä ei kristittyjä vainota. Mutta silti, kulttuurinen ilmapiiri on aika vahvasti julkista Jeesuksesta puhumista vastaan. Kirkon jäsenetkin vierastavat sellaista. Tilastojen mukaan he arvostavat kirkon toiminnassa kaikkein eniten sitä, että kirkko ylläpitää hautausmaita ja auttaa vanhuksia ja köyhiä. Kaikkein vähiten tärkeänä kirkon tehtävänä pidetään sitä, että kirkko auttaa ihmisiä uskomaan Jumalaan. Kaikkein vähiten tärkeänä kehityssuuntana pidetään sitä, että kirkosta tulisi enemmän ”evankelioiva”. Näin siis Kirkon tutkimuskeskuksen pari vuotta sitten tekemän laajan kyselytutkimuksen mukaan.

Mielestäni tällaisessa tilanteessa meidän on yhä syytä rukoilla yhdessä, että ”anna palvelijoillesi voimaa pelotta julistaa sanaasi”.

Kun he olivat päättäneet rukouksensa, vavahti paikka, jossa he olivat koolla, ja he kaikki täytyivät Pyhästä Hengestä ja julistivat rohkeasti Jumalan sanaa (Apt. 4:31).

Näin Jumala vastasi heille ja ilmoitti kuulleensa heidän rukouksensa. Uskon, että hän kuulee meidänkin rukouksemme tästä asiasta; vaikka vavahduksia ei tapahtuisikaan.

Uskon yhteys

Koko uskovien joukolla oli yksi sydän ja yksi sielu. Kukaan ei pitänyt omanaan sitä, minkä omisti, vaan kaikki oli heille yhteistä. Apostolit todistivat voimallisesti Herran Jeesuksen ylösnousemuksesta, ja Jumalan armo oli heidän kaikkien osana runsain määrin (Apt. 4:32-33).

Tässä sanotaan, että ”koko uskovien joukolla oli yksi sydän ja yksi sielu”. Se on muuallakin Uudessa testamentissa ihanteena, jonka toteumista Jeesus pyysi Isältään ennen kuolemaansa.

"Minä en rukoile vain heidän puolestaan, vaan myös niiden puolesta, jotka heidän todistuksensa tähden uskovat minuun. Minä rukoilen, että he kaikki olisivat yhtä, niin kuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa. Niin tulee heidänkin olla yhtä meidän kanssamme, jotta maailma uskoisi sinun lähettäneen minut (Joh. 17:20-21).

Mutta ei tuo yhteys kovin hyvin toteutunut. Melko pian kristittyjen ykseyteen tuli säröjä, jo Apostolien tekojen kuvaamana aikana

Noihin aikoihin, opetuslasten joukon yhä kasvaessa, kreikkaa puhuvat alkoivat syyttää hepreankielisiä siitä, että heidän leskiään syrjittiin päivittäisiä avustuksia jaettaessa (Apt. 6:1).

Kun Pietari sitten tuli Jerusalemiin, ympärileikatut veljet syyttelivät häntä siitä, että hän oli vierailnut ympärileikkaamattomien luona ja aterioinut heidän kanssaan (Apt. 11:2-3).

Mutta siitä huolimatta, ihanteena kirkossa on sydäimestä lähtevä rakkaudellinen yksimielisyys. Tämä on minusta muistettava myös meidän nykyisessä evankelis-luterilaisessa kirkossamme. Meillä korostetaan joskus liika sitä, että me olemme ”moniääninen kansankirkko”. Mutta ei kai moniäänisyys ole mikään itseisarvo? Kirkon tehtävänähän on todistaa Jeesuksesta. Ja hän ei ole jaettu vaan yksi ainoa. Joissain asioissa on ja saa olla mielipide-eroja. Mutta ei mielipiteiden moninaisuus ole mikään itseisarvo. Kun alkuseurakunnalla oli ”yksi sydän ja yksi sielu”, silloin ”Jumalan armo oli heidän kaikkien osana runsain määrin”.

Se ulottui myös aineelliseen omaisuuteen saakka.

Omaisuuuden yhteys

Kukaan ei kärsinyt puutetta. Ne, jotka omistivat tilan tai talon, myivät sen ja luovuttivat kauppasumman apostolien haltuun, ja näiltä jokainen sai rahaa tarpeensa mukaan. Myös Joosef, Kyproksesta kotoisin oleva leeviläinen, jota apostolit kutsuivat Barnabakseksi - nimi merkitsee: rohkaisija - myi omistamansa pellon ja toi rahat apostolien jaettavaksi (Apt. 4:35-37)

Millaista tuo alkukristittyjen yhteisomistus oikein oli? Luukas antaa siitä hieman ristiriitaisen kuvan. Toisaalta oli niin, että yksityisomistus oli periaatteellisesti hylätty: ”Kukaan ei pitänyt omanaan sitä, minkä omisti, vaan kaikki oli heille yhteistä.” (4:32). Toisaalta, ketään ei kuitenkaan pakotettu myymään omaisuuttaan, vaan jokaisella oli oikeus itse päättää, mitä sillä teki (ks. 5:4). Lisäksi vaikuttaa siltä, että Barnabaan teko, että hän möi omistamansa pellon ja toi rahat apostolien jaettavaksi, on jotenkin esimerkillinen ja jossain määrin poikkeuksellinenkin. Kerrotaanhan esimerkiksi toisaalla, että seurakunnan ydinpiiriin kuuluvalla Johanneksen äidillä Marialla oli oma talo Jerusalemissa (12:12), eikä sitä mitenkään paheksuttu.

Mutta monet alkukristityistä möivät talonsa yhteiseksi hyväksi. Eräästä tapauksesta kerrotaan seuraavassa luvussa.

Pelottava tapaus

Muuan Ananias-niminen mies myi yhdessä vaimonsa Safiran kanssa maatilan, mutta pani vaimonsa tieteen osan kauppahinnasta syrjään. Loput hän luovutti apostolien haltuun (Apt. 5:1-2).

Ananias ja Safira halusivat siis toimia kuin esimerkilliset kristityt ja möivät omaisuuttaan seurakunnan hyväksi. Mutta samalla he halusivat säilyttää kauppahinnasta osan itsellään. Sehän oli järkevää, että olisi itsellä jotakin piilotettuna pahan päivän varalle. Mutta silti voisi sisarten ja veljien ja apostolien silmissä olla erityisen hurskas. Ei se kuitenkaan onnistunut.

Silloin Pietari sanoi: "Ananias, miksi olet antanut sydämesi Saatanan valtaan? Miksi yritit pettää Pyhää Henkeä ja jättää maatilan hinnasta osan itsellesi? Tilahan oli sinun, kun et vielä ollut myynyt sitä, ja sinun olivat myös rahat, kun sen myit. Kuinka saatoit ryhtyä tällaiseen tekoon? Et sinä ole valehdellut ihmisille, vaan Jumalalle." (Apt. 5:3-4)

Ananiaan synty ei siis ollut se, että hän jätti osan kauppahinnasta itselleen, vaan se, että hän uskotteli antavansa kaiken seurakunnalle. Hänen sydämensä oli valheellinen, koska hän halusi näyttää ulospäin kaiken uhraavalta mutta todellisuudessa ei ollut lainkaan sellainen.

Nämä sanat kuullessaan Ananias lyyhistyi kuolleena maahan, ja kaikki, jotka olivat tätä kuulemassa, joutuivat kauhun valtaan. Nuoret miehet kietoivat Ananiaan ruumiin vaatteeseen, kantoivat hänet ulos ja hautasivat hänet. Kolmisen tuntia myöhemmin tuli Ananiaan vaimo sisään, tapahtuneesta mitään tietämättä. Pietari kysyi häneltä: "Sano minulle, tähänkö hintaan te maatilan myitte?" "Niin, juuri siihen hintaan", vastasi nainen. Silloin Pietari sanoi: "Kuinka te yksissä tuumin ryhdyitte koettelemaan Herran Henkeä? Kuuletko askelia oven takaa? Ne, jotka hautasivat miehesi, kantavat täältä myös sinut." Siinä samassa nainen kaatui kuolleena Pietarin jalkoihin. Nuoret miehet tulivat sisään ja näkivät naisen kuolleen. He veivät hänet pois ja hautasivat hänet miehensä viereen. Kauhu valtasi koko seurakunnan ja kaikki jotka tästä kuulivat (Apt. 5:5-11).

Tämä pelottava episodi kertoo siitä, että uskossa on kyse sydämen suhteesta Jumalaan. Jumalalta ei pysty salaamaan mitään. Hän näkee kaiken vilpistelyn. Jos ihminen tietää sydämessään, että tekee väärin, mutta yrittää silti olla Jumalan yhteydessä, niin sellainen ei onnistu. Silloin hän on hengellisesti jo kuollut, vaikka hänelle ei tapahtuisikaan ruumiillista kuolemaa, niin kuin Ananiaksella ja Safiralle tapahtui heidän sydämensä hengellisen kuoleman lisäksi.

Uskon että alkuseurakunnassa Jumala toimi näin, osoittaakseen meille jälkipolvien kristityille sen, miten vakavasta asiasta synnissä on kyse. Se on sydämen luopumista Jumalasta. Hengellinen elämä ei pysy sen sydämessä, joka tahallaan vilpistelee pois Jumalan tahdon seuraamisesta. Ei, vaikka sille vilpistelylle olisi jokin hyvä ja perusteltu syy ja itsepetos onnistuisi. Jumala ei voi pettää. Jumala vaatii koko sydämen. Ei hän vaadi rahojamme, mutta hän vaatii sydämemme.

Tämä Jumalan ja uskon luonne edellyttää, että me pidämme Jumalan kanssa ns. ”lyhyet tilivälit”. Meidän on joka päivä tutkittava sydäntämme. Jos siinä Jumalan sanan valossa löytyy jotain vilppiä, se on hylättävä ja tunnustettava Jumalalle ja pyydettyä häneltä pääsyä takaisin oikealle tielle.

Tutki minua, Jumala, ja tunne minun sydämeni, koettele minua ja tunne minun ajatukseni. Ja katso: jos minun tieni on vaivaan vievä, niin johdata minut iankaikkiselle tielle (Ps. 139:23-24)